

ПІДГОТОВКА ПРОФЕСІОНАЛА ВИСОКОГО РІВНЯ ВИЩИМИ АГРАРНИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Ігнат'єва О.Л., ст. викладач кафедри іноземних мов

Сучасна аграрна наука і практика, впровадження елементів ринкового господарського механізму вимагають нових підходів до підготовки сільськогосподарських кадрів з високим рівнем професіоналізму і вмінням працювати в нових економічних умовах. Від компетентності, творчої активності молодих фахівців залежить сьогодні вирішення багатьох завдань, що стоять перед економікою України. Українська національна система освіти, формуючи сучасного фахівця, ставить перед вищими аграрними навчальними закладами завдання підготувати професіонала високого рівня з розвиненим почуттям громадянськості, поваги і гордості за власну державу.

Принциповим визначено курс на формування регіональних галузевих університетських центрів. Нині створено такі центри на базі Кримського, Вінницького, Сумського, Миколаївського агроуніверситетів, до складу яких увійшли профільні аграрні коледжі, технікуми області та їх структурні підрозділи з окремими знаками прав юридичної особи. Аналогічні центри формуються в Луганській, Полтавській, Хмельницькій та деяких інших областях. У подальшому цей процес передбачається продовжити після узагальнення набутого досвіду з цього напрямку.

На жаль, нині організація і проведення навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах ускладнюється кризою в системі освіти, відсутністю у сучасній вищій школі обґрунтованих підходів щодо взаємодії навчального й виховного процесів. Старі форми, методи виховання не діють, утрачені авторитети, відсутні ідеали формування особистості. Важливо розглядати виховний процес у вищому аграрному навчальному закладі як частину загальнокультурного процесу, пов'язаного з розвитком особистості, у тісній взаємодії з економічною, політичною, культурологічною ситуацією в країні.

Освіта за методом Пауло Фрейре — це практика свободи, оскільки вона визволяє педагога не меншою мірою, аніж його учнів, від подвійного рабства мовчання й монологу. Обидва партнери визволяються, коли починають учитися: один — щоб пізнати себе як людину гідну, попри тавро неписьменності, злиднів чи технологічного нецтва, інший — щоб досягти здатності до діалогу, незважаючи на уніформу, яку йому нав'язала роль педагога як того, хто все знає. Центральна думка Пауло Фрейре полягає в тому, що людина може знати лише тією мірою, щоб «проблематизувати» природну, культурну та історичну реальність, у яку вона «занурена».

Ставлення селян до таких процесів, як садження, збирання врожаю, ерозія та заліснення, пов'язане з їхнім ставленням до природи, до їхніх релігійних вірувань, їхніх цінностей тощо. Як структура ця культурна всеохопність не може бути змінена в будь-якій її частині без автоматичної реакції в інших її аспектах. Отже, агроном-педагог не може внести зміни у ставлення селян до конкретного аспекту життя, доки він не пізнає їхнього світогляду і не сприйматиме його у всій його цілісності. Фрейре не применшує перешкод, що постають перед педагогами в сільських місцевостях. Однак для нього головна проблема цих людей — як досягти максимально ефективних результатів, не згаявши часу. Чи ведуть діалог і спілкування до втрати часу і, отже, до віддалення цілей у виробництві, такому життєво необхідному для національного розвитку? Він вважає, що було б дуже наївно не прагнути до зростання виробництва в сільському господарстві. Але це зростання має ґрунтуватися на тій глибокій спорідненості, яка поєднує землеробів з природою і з їхнім історично-культурним простором. Але все втрачається, якщо природні об'єкти чи соціальні структури змінені формально, а людська істота залишається незмінною, як і доти. Метою земельної реформи, як і всяких змін розвитку, є трансформація людей, а не проста зміна структур.

Друге зауваження Фрейре стосується особистого стилю педагога. Його власна педагогічна практика є підтвердженням того, що діалог можливий і що педагоги повинні вчитися разом з тими, кого вони навчають. Фрейре вперто

відмовляється грати роль харизматичного гуру, що роздає мудрість своїм спраглим учням. Обмін думками можливий лише за умови критичного ставлення іншої особи до нього.

Сільські студенти здебільшого мало обізнані з міськими закладами культури. Вони, як правило, позбавлені того інформативного поля, що доступне міській молоді. Тому такі форми позааудиторної роботи, як екскурсії до музею і відвідування театральних вистав, викликають у студентів не лише естетичне задоволення, але й значно розширює їх духовний рівень.

Другою проблемою аграрного вищого навчального закладу виступає надмірна зосередженість на фахових дисциплінах. Між тим всебічний розвиток особистості передбачає гуманітаризацію навчального процесу.

Проте виховання фахівця-агропромислового комплексу має ряд своїх особливостей, пов'язаних зі специфічним способом діяльності і мислення. Фахівець-аграрій ні в якому разі не може виступати відчуженим технократом у своїй професії. Навпаки, вона вимагає від нього певних педагогічних навичок, адже йому доводиться роз'яснювати і переконувати певні групи селян, робити їх своїми однодумцями у процесі реформування сільського господарства. Тому вважаємо за доцільне виховувати в студентах високу культуру ділового спілкування.